

Test samostalnosti preduzetnika i ostale novine koje donosi nacrt Zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana

Navedene izmene i dopune donose mnogo novina u naš pravni sistem, od kojih se najznačajnije tiču izmene sistema paušalnog oporezivanja prihoda od obavljanja samostalne delatnosti, povećanja neoporezivog iznosa zarade, i uvođenja novih olakšica za zapošljavanje određenih kategorija lica.

Izmene sistema paušalnog oporezivanja prihoda od obavljanja samostalne delatnosti

Najznačajnija izmena koja je u prethodnom periodu privukla veliku pažnju javnosti jeste najavljena izmena sistema paušalnog oporezivanja prihoda od obavljanja samostalne delatnosti. Naime, najavljena izmene zakona uvodi takozvani **test samostalnosti preduzetnika**. Dakle, u skladu sa predloženim zakonskim rešenjem, u slučajevima kada preduzetnik ili preduzetnik paušalac naknadu ostvaruje po osnovu obavljanja aktivnosti uz naknadu za istog poslodavca ili povezano lice s poslodavcem, uvode se kriterijumi preko kojih se utvrđuje samostalnost preduzetnika/preduzetnika paušalca, a putem čega se, pak, utvrđuje po kom osnovu će se prihodi preduzetnika oporezivati.

Kriterijumi koje nacrt zakona spominje jesu sledeći:

1. poslodavac/lice povezano sa poslodavcem određuje radno vreme preduzetniku/preduzetniku paušalcu i od poslodavca/lica povezanog sa poslodavcem zavisi kada će preduzetnik koristiti godišnji odmor;
2. preduzetnik/preduzetnik paušalac za rad koristi prostorije i opremu poslodavca/lica povezanog sa poslodavcem;
3. poslodavac/lice povezano sa poslodavcem organizuje stručno usavršavanje za preduzetnika/preduzetnika paušalca;
4. poslodavac/lice povezano sa poslodavcem je angažovao preduzetnika/preduzetnika paušalca na osnovu objavljenog konkursa za posao ili preko posrednika (npr. agencija za zapošljavanje);
5. preduzetnik/preduzetnik paušalac obavlja posao učestalim zajedničkim radom sa drugim preduzetnicima angažovanim od strane istog poslodavca/lica povezanog sa poslodavcem;
6. preduzetnik/preduzetnik paušalac ostvaruje pretežni nivo prihoda u periodu od 12 meseci od jednog poslodavca/lica povezano sa poslodavcem;
7. preduzetnik/preduzetnik obavlja poslove iz delatnosti poslodavca/lica povezanog sa poslodavcem, a za tako obavljene poslove njegov ugovor o angažovanju ne sadrži klauzulu po kojoj preduzetnik ili preduzetnik paušalac snosi uobičajeni poslovni rizik za posao isporučen klijentu poslodavca/lica povezanog sa poslodavcem;
8. ugovor o angažovanju preduzetnika/preduzetnika paušalca sadrži delimičnu ili potpunu zabranu preduzetniku/preduzetniku paušalcu da pruža usluge po osnovu ugovora drugim nalogodavcima; i
9. preduzetnik/preduzetnik paušalac obavlja aktivnosti uz naknadu za istog poslodavca/lice povezano sa poslodavcem, neprekidno ili u prekidima 130 ili više radnih dana u periodu od 12 meseci.

Prema nacrtu zakona, ukoliko se ispostavi da preduzetnik ispunjava većinu kriterijuma, odnosno najmanje pet od navedenih devet, onda će preduzetnik u tom slučaju **porez na ostvarenu naknadu plaćati po pravilima za ostale prihode, odnosno u iznosu od 20%**. Naime, ovakvim zakonskim rešenjem zakonodavac se opredelio da prihode ovakvih preduzetnika/preduzetnika paušalca oporezuje kroz "drugi prihod", gde se primenjuje stopa od 20%, za razliku od situacije kada se prihod

zaposlenog oporezuje kroz zaradu gde je stopa 10%. Ukoliko pak preduzetnik ne ispunjava pet od navedenih devet kriterijuma, onda se na njega primenjuje opšti režim paušalnog oporezivanja.

Povećanje neoporezivog iznosa zarade

Jedna od značajnih novina koje se očekuju usvajanjem nacрта Zakona o izmenama i dopunama ZGDP-a jeste i povećanje neoporezivog iznosa zarade. Ukoliko predložene izmene budu usvojene, neoporezivi iznos zarade iznosiće 16.300,00 dinara mesečno u odnosu na prethodnih 15.300,00 dinara. Na taj način, smanjiće se osnovica poreza na zaradu, te samim ti i iznos poreza po tom osnovu.

Podsticanje zapošljavanja

Na kraju, predložene izmene imaju za cilj i podsticaj zapošljavanja. U tom kontekstu, uvode se olakšice za poslodavce, i to za:

- a) poslodavce koji predstavljaju novoosnovana privredna društva koja obavljaju inovacionu delatnost, na taj način što se propisuje oslobađanje od plaćanja poreza po osnovu zarade osnivača koji su zaposleni u sopstvenim novonastalim privrednim društvima,
- b) poslodavce koji zasnuju radni odnos sa kvalifikovanim novozaposlenim licem, na taj način što se propisuje oslobodjenje od plaćanje poreza po osnovu zarade kvalifikovanog novozaposlenog lica.

Osim navedenog, predloženo je smanjenje poreske osnovice po osnovu zarade lica koja zasnuju radni odnos sa poslodavcem, a koji su novonastali obveznici na teritoriji RS. **Poreska osnovica na zarade ovih lica se umanjuje za čak 70%**. Ova izmena ima za cilj da motiviše fizička lica koja žive u inostranstvu, a za čijim radom, usled njihovog posebnog obrazovanja, postoji potreba kod domaćih poslodavaca, da se nastane u Srbiji i zasnuju radni odnos sa domaćim poslodavcem.

Na kraju, nove izmene donele bi i povećanje neoporezivog iznosa stipendija i kredita učenika i studenata do 30.000,00 dinara mesečno.

Ukoliko imate bilo kakvih pitanja ili su Vam potrebne dodatne informacije, možete se obratiti Ivani Kamenovic, knjigovodji u ZS TAX&Consulting doo na mail ivana.kamenovic@zstax.rs.